

Міністерство культури України
Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти

Вознюк П. Т., Поляковська С. П.

ГАРМОНІЯ

Навчально-методичний посібник
з мелодіями для гармонізації

Для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–III рівнів акредитації

Друге видання

Вінниця
Нова Книга
2019

УДК 781.4(075.8)

В64

*Затверджено Державним науково-методичним центром
змісту культурно-мистецької освіти 28.02.2018 р.*

*Рекомендовано на засіданні методичної ради
Вінницького училища культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича
як навчально-методичний посібник
(протокол № 3 від 23.02.2018 р.)*

Автори:

П. Т. Вознюк – старший викладач КВНЗ “Вінницьке училище культури і мистецтв імені М. Д. Леонтовича”.

С. П. Поляковська – кандидат мистецтвознавства, викладач-методист КВНЗ “Вінницьке училище культури і мистецтв імені М. Д. Леонтовича”.

Рецензенти:

Н. Г. Александрова – доктор мистецтвознавства, професор кафедри теорії музики та композиції Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової.

О. П. Бурська – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Н. А. Старюченко – кандидат мистецтвознавства, викладач-методист циклової комісії “Теорія музики” КВНЗ “Херсонське музичне училище”.

І. Д. Бевська – кандидат мистецтвознавства, викладач відділу “Теорія музики” Тернопільського обласного музичного училища імені Соломії Крушельницької.

Відповідальна за випуск – Г. Д. Ремезова

Вознюк П. Т.

В64 Гармонія : навчально-методичний посібник з мелодіями для гармонізації / Вознюк П. Т., Поляковська С. П. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 144 с. : ноти.

ISBN 978-966-382-784-1

Стислий конспект лекцій з гармонії включно з темою «Модуляція у тональності першого рівня спорідненості» з прикладами гармонічних з'єднань.

У відповідності до тем надаються мелодії для гармонізації.

Для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–III рівнів акредитації.

УДК 781.4(075.8)

© Автори, 2019

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2019

© Нова Книга, 2019

ISBN 978-966-382-784-1

Зміст

Вступ	5
Загальні відомості	7
Тема 1. Чотириголосний склад тризвуків	8
Тема 2. З'єднання головних тризвуків	10
Тема 3. Гармонізація мелодії.....	13
Тема 4. Переміщення тризвуків.....	14
Тема 5. Гармонізація баса.....	16
Тема 6. Стрибки терцієвих тонів	18
Тема 7. Кадансовий квартсекстакорд (K_4^6 , K).....	21
Тема 8. Секстакорди головних тризвуків.....	24
Тема 9. З'єднання тризвука з секстакордом.....	27
Тема 10. З'єднання двох секстакордів.....	30
Тема 11. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	33
Тема 12. Основний домінантсептакорд (D_7) в каденції	38
Тема 13. Обернення D_7	41
Тема 14. Стрибки при розв'язанні обернень D_7	46
Тема 15. Повна функціональна система	50
Тема 16. Секстакорд II ст. (II_6), тризвук II ст. (II_3^5).....	52
Тема 17. Гармонічний мажор	57
Тема 18. Тризвук VI ст. Перерваний зворот. Перервана каденція. Засоби розширення періоду	60
Тема 19. Септакорд II ст. (II_7).....	64
Тема 20. Ввідні септакорди ($MVII_7$, $3mVII_7$).....	72
Тема 21. Домінантовий нонакорд (D_9)	78
Тема 22. Менш вживані акорди домінантової групи	80
Тема 23. Натуральний мінор у фрігійських зворотах.....	84
Тема 24. Діатонічні секвенції.....	89
Тема 25. Подвійна домінанта в каденції (DD).....	94
Тема 26. DD в середині побудови.....	98
Тема 27. Альтерація акордів DD.....	102

Тема 28. Альтерація акордів D групи	105
Тема 29. Альтерація акордів S групи.....	107
Тема 30. Типи тональних співвідношень.....	109
Тема 31. Відхилення.	110
Тема 32. Хроматичні секвенції	119
Тема 33. Поступова функціональна модуляція	122
Тема 34. Модуляції в тональності I рівня спорідненості	124
<i>Список літератури</i>	140

Вступ

Цей навчальний посібник виник як результат узагальнення 50-річного досвіду викладання гармонії Петром Тимофійовичем Вознюком, старшим викладачем Вінницького училища культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича. Загальновідомо, що гармонія належить до найскладніших музично-теоретичних дисциплін і є важкою в опануванні для більшості студентів музичних навчальних закладів. Спираючись на існуючі класичні методики викладання цієї дисципліни, Вознюк П. Т. у своїй роботі прагнув досягти максимальної простоти викладу матеріалу. Скорочуючи до необхідного мінімуму виклад теоретичної інформації, він залишав більшу частину уроку для практичних вправ, без яких неможливо оволодіти навичками гармонічного мислення. Важливим чинником його методики були авторські мелодії для гармонізації, спрямовані на відпрацювання певних стандартів гармонічної мови. Якісне засвоєння типових гармонічних зворотів академічного 4-голосся є передумовою розуміння закономірностей гармонічної мови, а відтак — і виконання різноманітних форм роботи в курсі вивчення гармонії. Свідченням результативності такого підходу стали численні успіхи учнів Вознюка П. Т., яким він зумів передати не тільки знання, але й любов до цього предмету.

У посібнику наводиться стислий конспект лекцій включно з темою «Модуляція у тональності першого рівня спорідненості» з прикладами гармонічних з'єднань. Не маючи на меті висвітлення історичного аспекту розвитку гармонічних стилів, автори роблять особливий наголос на практичних порадах щодо правил академічного 4-голосся. У відповідності до тем надаються мелодії для гармонізації. Оскільки задачі на тему модуляцій виносяться на заключний іспит в училищах, а також пропонуються на вступних іспитах у мистецькі вищі навчальні заклади, саме до цієї теми наведена найбільша кількість мелодій для гармонізації.

Сподіваюсь, що посібник стане у пригоді викладачам та студентам в процесі роботи над гармонією.

Хочу також висловити щиру подяку викладачам теоретичного відділу Вінницького училища культури та мистецтв за сприяння у підготовці матеріалу до друку.

Поляковська Світлана Петрівна,
кандидат мистецтвознавства,
викладач-методист Вінницького училища
культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича

Навчальне видання

Вознюк Петро Тимофійович
Поляковська Світлана Петрівна

Гармонія

Навчально-методичний посібник з мелодіями для гармонізації

Редактор *Є. Д. Колесник*
Комп'ютерна верстка: *Г. А. Пешков*

Підписано до друку 27.09.19. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 8,39. Зам. № 1939.

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 56-01-87. Факс 56-01-88
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua